

Apòstrofs i contraccions

És habitual en la llengua parlada (en les llengües parlades) que fem sinalefes (connectem en una mateixa síl·laba les vocals del final i començament de paraules consecutives). Però no sempre aquest fet troba traducció en l'expressió gràfica de l'idioma...

Quan sí que ho fa, el signe gràfic que ho representa és **l'apòstrof «'»**.

L'apostrofació (1)

- **L'apostrofació** en valencià/català **s'aplica** entre els **pronoms febles** (entre ells o amb el verb), amb la preposició **de**, i els articles determinats singulars **el** i **la**.
- I com funciona?
- Doncs el primer que hem d'assenyalar és que ens ajudarà molt **pensar l'apostrofació des de l'orella**, des de la nostra experiència de la llengua parlada i sentida.

L'apostrofació (2)

- Comencem pels **pronoms febles**. Trobem les **formes elidides (m', t', l', s', n')** davant d'un verb que comença per vocal o h (**en la conjugació habitual els pronoms febles apareixen davant del verb*), i **formes reduïdes ('m, 't, 'l, 's, 'ns, 'ls, 'n)** darrere d'un verb que acaba en vocal (**els pronoms febles van darrere del verb quan és infinitiu, gerundi i imperatiu; en els casos de perífrasis verbals poden anar davant o darrere, al gust*).
- També **poden apostrofar-se entre ells**: me'l, me'ls, m'ho, me'n, m'hi, te'l, te'ls, t'ho, te'n, se'm, se't, se'ns, se'ls, s'ho, se'n, s'hi, l'en, la'n, li'l, li'n, n'hi, l'hi.

L'apostrofació (3)

- La preposició **de** i l'article masculí **el**, **s'apostrofem davant de paraules que comencen amb so vocàlic**: *de + ací = d'ací; el + efecte = l'efecte*. En tots els casos quan la paraula posterior comence amb sonoritat de vocal.
- L'article femení **la** també: *la + aula = l'aula*. Però en els casos que la **paraula següent comence per i, u àtones, llavors no apostrofem**: *la igualtat, la unió; però l'illa, l'unghla*.
- *Recordatori*: apostrofem davant de paraules que comencen per a, e, i, o, u, ha, he, hi, ho, hu, sempre que sonen com a vocals.

Quan no apostrofem?

- Com ja hem dit, l'article femení **la no s'apostrofa davant de paraules que comencen per i, u àtones**: *la humanitat, la internacional, la inòpia...*
- No apostrofem **davant de paraules que comencen per vocals quan fan paper de semiconsonant** o consonant (perquè no sonen com a vocals): *la iaia, el iot, la hiena, de hui, de Huelva, el iogurt...*
- **Tampoc quan pronunciem la h aspirada**, com en certs manlleus: *la hawaiana, el Hamlet, de Haydn...* Però sí quan les paraules estan assumides amb h muda: *l'handbol, l'hoquei...*
- **Davant el nom de les lletres** (*la efe*), ni **la ira, la host, la una** (l'hora).
- **Davant s líquida apostrofem el** (*l'Smith*) però **no la ni de** (*de strictu sensu, la Scala de Milà*).

Exercici pràctic

- Reviseu les combinacions següents i poseu els apòstrofs corresponents quan siga el cas:
- Me + en, et + el, la + escala, el + estudi, la + actitud, el + arbre, de + això, la + urbanització, de + ones, li + en, es + ho, el + iaio, la + òrbita, la + índia, la + Ilíada, el + ocàs, el + últim, la + ira, la + una i la + altra, de + estels, de + hui, de + avui, el + hàndicap, el + impàvid, la + il·legal, de + hàbit, el + ou, el + heroi, de + hora.

Solució a l'exercici pràctic:

Apostrofem	Apostrofem	Apostrofem	No apostrofem
me'n	d'ones	l'una i l'altra	<i>la urbanització</i>
te'l	li'n	d'estels	<i>el iaio</i>
l'escala	s'ho	d'avui	<i>la Ilíada</i>
l'estudi	l'òrbita	l'impàvid	<i>la ira</i>
l'actitud	l'índia	l'ou	<i>de hui</i>
l'arbre	l'ocàs	l'heroi	<i>el hàndicap</i>
d'això	l'últim	d'hora	<i>la il·legal</i>

Algunes remarques:

- **L'apòstrof, com més a la dreta, millor.** Açò s'aplica en les combinacions de pronoms (*se + em*, que sona «*sem*», s'escriu *se'm*) i quan podem apostrofar davant o darrere (*se + em + oblida*, s'escriu *se m'oblida*).
- **Davant nombres i xifres** apostrofem seguint la norma general en funció de com sona: *d'11 -d'onze- anys, l'1 i el 2 -l'u i el dos-, l'XIé -l'onzé- congrés*.
- **Davant de sigles** i acrònims, aplicarem la norma general en funció de la seua pronúncia, bé per síl·labes: *la UEFA, d'IVA, l'UCI, la UOC*; o bé per lletres: *l'EMT, l'FMI, l'NBA*.
- **Apostrofem davant de títols** i noms d'entitats (*d'El Temps*), i davant **cometes, cursiva i negreta** (*d'«aus»*), **però no ho fem davant de símbols** (*de €*, *de H2O*) ni de **valors metalingüístics** (*amb sentit de abolir*).

Contraccions

- Una altra manera de representar en la llengua escrita les combinacions fòniques són les **contraccions**, que **sorgeixen a partir de** les preposicions (**a, de, per**) i els articles determinats masculins (**el, els**):

Preposició	Article	Contracció
a	el	al
a	els	als
de	el	del
de	els	dels
per	el	pel
per	els	pels

Combinacions d'apòstrofs i contraccions

- En ocasions podem trobar l'opció de fer la contracció i alhora la possibilitat d'apostrofar. Llavors **sempre donarem prioritat a l'apostrofació** (que també és un dels sentits de «l'apòstrof com més a la dreta millor»). Per exemple: *A + el + horari: a l'horari; De + el + esdeveniment: de l'esdeveniment; Per + el + anunci: per l'anunci.*
- *Remarca 1:* amb els topònims amb article, si és foraster apostrofem (*d'El Bierzo*), mentre que si és nostre o l'hem naturalitzat, hi farem contracció (*del Real de Gandia, del Caire*).
- *Remarca 2:* **els articles personals en, na, també s'apostrofen**, *en* com *el* i *na* com *la* (*n'Ismael, na Irene*); encara trobem dues **contraccions més**, **cal** i **cals** (*cal metge -casa del metge-, cals iaïos -casa dels iaïos-*).

Exercici

COMBINACIÓ	RESULTAT
Baixaren de + el + avió	Baixaren de l'avió
El + alt per + el + ample	L'alt per l'ample
A + el + esclafit	A l'esclafit
A + la + anada (<i>*contracció impossible</i>)	A l'anada
Entrarem per + el + ascensor	Entrarem per l'ascensor
A + la + hora de + la + evacuació (<i>*contracció impossible</i>)	A l'hora de l'evacuació
Ca + el + artista	Ca l'artista
De + els + autors de + la + obra (<i>*no hi ha doble opció</i>)	Dels autors de l'obra

Recursos complementaris:

Enllaços accessibles a la xarxa:	
Loles Rosa: l'apostrofació en valencià https://youtu.be/49rhgUI4ldA?si=AJqiqEMrsEWfNLhY	Blog CPNL: l'apostrofació i les contraccions https://www.cpln.cat/gramatica/14/3-l-apostrofacio-i-les-contraccions
Loles Rosa: les contraccions https://youtu.be/2GACiLjXuKI?si=9QgfvOaiJMvUefAs	Gramàtic – SALT: l'apòstrof https://salt.gva.es/va/gramatic
Núria Masdeu: l'apòstrof https://youtu.be/gmevqUgcVUw?si=v3LHmCrbmsZ-JAd_	És a dir: apostrofació https://esadir.cat/gramatica/sintaxi/apostrofacio
Eva Maria Ciscar (CeedCV): L'apostrofació https://youtu.be/qu11-VP8jJ0?si=3zCmcEmZUn6fsmwY	UOC: apòstrof https://www.uoc.edu/portal/ca/servei-linguistic/criteris/ortografia/apostrof/index.html
Aprén valencià en línia: apostrofació https://youtu.be/DrsGsIO_GE0?si=Y_IYI0IKJCq4ZOLO	Ampersand traduccions: usos de l'apòstrof https://www.ampersand.net/apostrof-usos-catala/